

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Έκτακτης Ανάγκης για Σεισμό

Χρύσα Γκουντρομίχου
Γεωλόγος M.Sc.
Προϊστάμενη Τμήματος
Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης – Πρόληψη

Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
(Ο.Α.Σ.Π.)

Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Έκτακτης Ανάγκης για Σεισμό

- ◆ Ειδικά θέματα που αφορούν το σχεδιασμό σε περίπτωση Σεισμού
 - Βασικές δράσεις και μέτρα πρόληψης – ετοιμότητας
 - Ρόλοι και αρμοδιότητες φορέων - υπηρεσιών

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός σε περίπτωση Σεισμού

Πριν

- ◆ Μέτρα και δράσεις πρόληψης - ετοιμότητας
 - Εφαρμογή κτηριοδομικών κανονισμών
 - Ενημέρωση – εκπαίδευση πληθυσμού
 - Προσδιορισμός και έλεγχος των χώρων συγκέντρωσης – καταυλισμών
 - Άμεση και Προσωρινή στέγαση πληγέντων
 - Διενέργεια Εκπαιδεύσεων – Ενημερώσεων και Ασκήσεων επί των σχεδίων

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός σε περίπτωση Σεισμού

- Αμέσως μετά** ♦ Στάδια επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών από ένα σεισμό

Εξασφάλιση ανθεκτικών δομημάτων έναντι σεισμού

- ◆ Εφαρμογή Κτιριοδομικών Κανονισμών
 - Κανονισμοί δόμησης νέων κτισμάτων (ΕΑΚ-2000, ΓΟΚ, Ευρωκώδικες)
 - Κανονισμοί Επεμβάσεων (ΚΑΝ.ΕΠΕ.)
 - Προσεισμικός Έλεγχος κτιρίων

Ενημέρωση και εκπαίδευση σε θέματα αντισεισμικής προστασίας

- ◆ Αρμόδιος Φορέας - Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ)
- ◆ Η ΓΓΠΠ σε συνεργασία με τον ΟΑΣΠ – εκδίδει έντυπο σχετικό υλικό και οδηγίες προς τους πολίτες

Προσδιορισμός και έλεγχος των χώρων συγκέντρωσης - καταυλισμών

- ♦ Εκ των προτέρων προσδιορισμός και έλεγχος των **χώρων καταφυγής - συγκέντρωσης** των πολιτών καθώς και των **χώρων καταυλισμών** μετά από σεισμό, βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού (ΥΑ 1299/2003, ΦΕΚ 423/τΑ' /2003)
- ♦ Προσδιορισμός **ασφαλούς εκκένωσης** και μετακίνησης πληθυσμού στους προκαθορισμένους χώρους

Σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σεισμού

-
- ♦ Το εγκεκριμένο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (ΥΑ 1299/2003, ΦΕΚ 423/τΒ ' /07-04-2003) – αποτελεί τη βάση σχεδίασης και ενέργειας του κρατικού μηχανισμού για τη διαχείριση εκτάκτων αναγκών και για σεισμούς
 - ♦ τα υφιστάμενα σχέδια και μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας για τη σύνταξη νέων σχεδίων βρίσκονται σε ισχύ και οι φορείς οφείλουν να προβούν στην επικαιροποίηση των στοιχείων που κρίνονται απαραίτητα για τη δράση των υπηρεσιών τους καθώς και τη συνεργασία τους με άλλους Φορείς

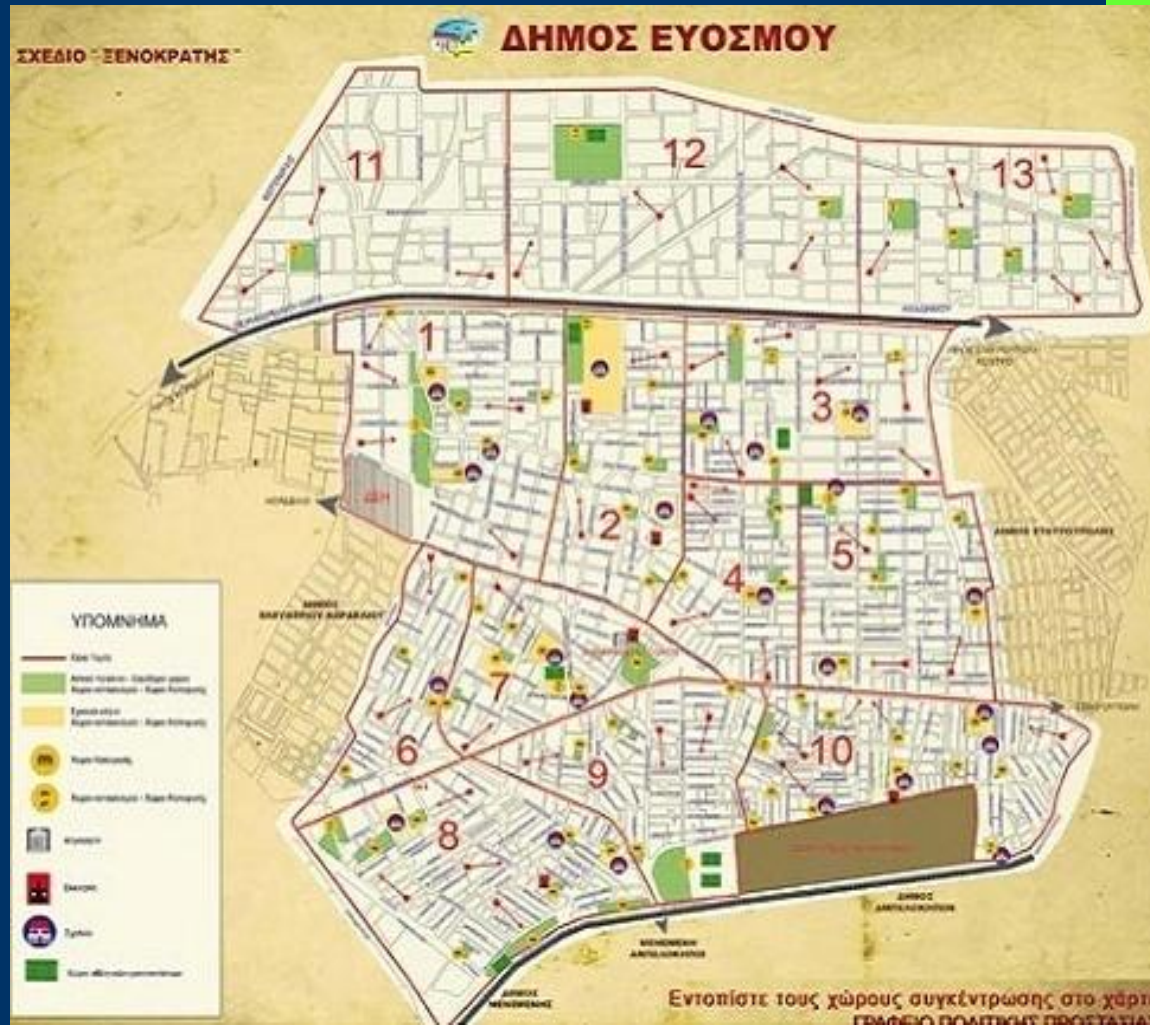
Φάσεις στέγασης μετά από σεισμό

- ◆ *Άμεση (επείγουσα) στέγαση*
 - σε μερικές ώρες έως και σε λίγες μέρες
 - διαρκεί ένα σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, **μερικών ημερών έως μερικών εβδομάδων**, ανάλογα με τις καιρικές και άλλες συνθήκες
- ◆ *Προσωρινή στέγαση*
 - μέχρι την αποκατάσταση του μόνιμου κτιριακού αποθέματος και την επιστροφή του πληθυσμού σε αυτό
 - χρησιμοποιούνται διάφοροι τρόποι στέγασης - προκατασκευασμένοι οικίσκοι, μεταφερόμενοι οικίσκοι («κοντέινερ»), επιδότηση ενοικίου ή συγκατοίκησης, τροχόσπιτα, ξενοδοχεία, κ.α.
 - Διαρκεί μερικούς **μήνες έως λίγα χρόνια**
- ◆ *Οριστική (μόνιμη) στέγαση*
 - μετά την αποκατάσταση των κτιρίων που είχαν καταστεί ακατάλληλα για χρήση

1. Άμεση (επείγουσα) στέγαση

- ♦ **Κομβική επιλογή:** Δημιουργία οργανωμένων χώρων άμεσης στέγασης ή υποστήριξη ατομικών λύσεων επείγουσας στέγασης;
 - **οργανωμένοι χώροι στέγασης:** καταυλισμών σκηνών ή κλειστών χώρων που διαμορφώνονται κατάλληλα
 - **ατομικές λύσεις από τους πληγέντες:** διανομή σκηνών, τοποθέτηση τροχοβιλών, προτροπή να εγκαταλείψουν την περιοχή όσοι έχουν εναλλακτική λύση στέγασης αλλού

Επιλογή και χωροθέτηση οργανωμένων χώρων άμεσης στέγασης

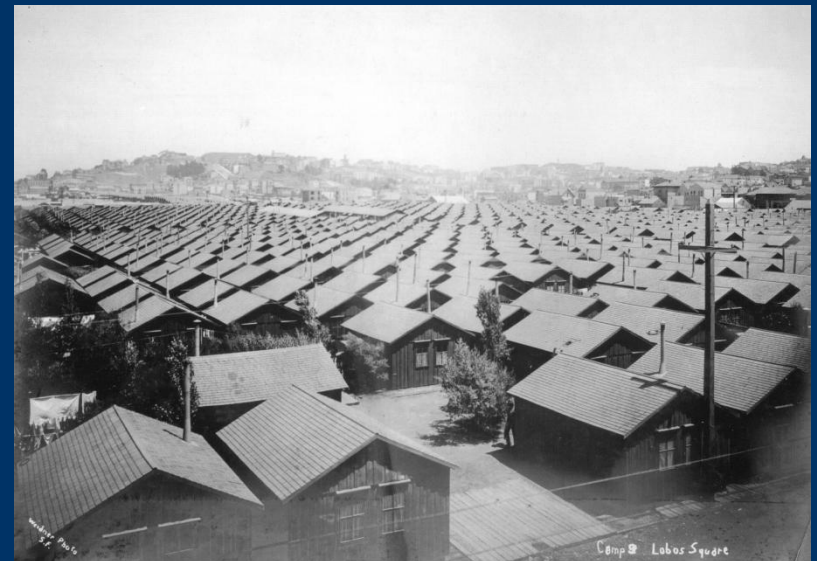

2. Προσωρινή στέγαση

Προσωρινή στέγαση

- ♦ η εισαγωγή και εγκατάσταση προσωρινών μονάδων στέγασης **πρέπει να είναι η τελευταία επιλογή**, αφού εξαντληθούν όλες οι άλλες εναλλακτικές δυνατότητες

Η επιλογή των δικαιούχων

- ◆ η σοβαρότητα των βλαβών στα κτίρια
- ◆ η δυνατότητα και η διάθεση του νοικοκυριού να μετακινηθεί σε άλλη περιοχή
- ◆ η διαθεσιμότητα δεύτερης κύριας ή παραθεριστικής κατοικίας
- ◆ η δυνατότητα φιλοξενίας από συγγενείς ή φίλους για κάποιο χρονικό διάστημα
- ◆ η αξιοποίηση ξενοδοχείων

Προσωρινή στέγαση

- ♦ Το ποσοστό επιτυχίας ενός προγράμματος προσωρινής στέγασης σχετίζεται άμεσα με:
 - τον **σχεδιασμό** (συγκέντρωση στοιχείων και σχέδια δράσεων) την περίοδο πριν το σεισμό και προσαρμογή του σχεδιασμού στις πραγματικές συνθήκες μετά την καταστροφή
 - την ορθολογικότητα στην **οικονομική διαχείριση**
 - την **συμβατότητα του προγράμματος με πολιτισμικά πρότυπα** και περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες

Διαδικασίες μεταβατικής στέγασης – πολιτική αποκατάστασης

- ♦ Το ισχύον **θεσμικό πλαίσιο αποκατάστασης** σεισμοπλήκτων βασίζεται στο Ν.867/1979 και δημιουργήθηκε μετά το σεισμό της Θεσσαλονίκης του 1978, το οποίο ισχύει σχεδόν αναλλοίωτο μέχρι σήμερα
- ♦ Είναι το ίδιο νομικό πλαίσιο το οποίο ίσχυσε και στο σεισμό της Αθήνας

Εμπειρίες...

- ♦ Το δίλημμα πάντως εξακολουθεί να τίθεται στα κέντρα λήψης των αποφάσεων μετά από κάθε καταστροφή στη χώρα μας:
 - από τη μια πλευρά μεγάλες πιέσεις για να ακολουθηθεί αυτή η προσέγγιση για τη στέγαση πληγέντων
 - από την άλλη η γνώση ότι οι προσωρινοί οικισμοί θα έχουν την τάση να γίνουν μόνιμοι και ότι θα υπάρξουν μεγάλες δυσκολίες για την απομάκρυνση τους, ακόμη και όταν η αποκατάσταση έχει προχωρήσει

Υλικά και μέσα – επείγουσα στέγαση

- ◆ Προμήθεια και διάθεση σκηνικού υλικού και κλινοσκεπασμάτων – Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΥΥΚΑ) – Π.Δ. 972, ΦΕΚ 265/ΤΑ΄/1966, Π.Δ. 93, ΦΕΚ 39/ΤΑ΄/1993
 - 10 αποθηκευτικά κέντρα (Αθήνα- κεντρική αποθήκη, Θεσ/νίκη, Λάρισα, Ιωάννινα, Κομοτηνή, Αχαΐα, Τρίπολη, Ηράκλειο Κρήτης, Μυτιλήνη και Ρόδο)
- ◆ Παραλαβή, εναποθήκευση, διακίνηση και εφοδιασμό της κεντρικής αποθήκης - Γενική Δ/νση Πρόνοιας, **Δ/νση Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης (ΥΥΚΑ)**

Υλικά και μέσα – επείγουσα στέγαση

- ◆ Συσκευασία, αποστολή υλικών και εξασφάλιση των μέσων αποστολής τους στις Γενικές Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών και στις αντίστοιχες Δ/νσεις των Περιφ. Ενοτήτων της χώρας - Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης και Τεχνικών Υποδομών, **Δ/νση Προμηθειών (ΥΥΚΑ)**
- ◆ Η τήρηση των υλικών – Δ/νσεις Δημ. Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφ. Ενοτήτων

Υλικά και μέσα – προσωρινή στέγαση

- ◆ Θέματα που αφορούν στη στέγαση πληγέντων (μέριμνα για προμήθεια, μεταφορά, διαχείριση, συντήρηση, κτλ. λυόμενων οικίσκων) – Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ) – Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΟΜΕΔΙ)
- ◆ Επείγουσα και μόνιμη στέγαση πληγέντων από σεισμούς με κατασκευή οικιών συμβατικής κατασκευής ή προκατασκευασμένων οικιών – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ), ΥΠΟΜΕΔΙ

Οργανωμένη Απομάκρυνση Πληθυσμού

- ◆ Άρθρο 18 του Ν.3613/2007
- ◆ Μέτρο **προληπτικής** προστασίας των πολιτών που λαμβάνει χώρα μετά από καταστροφικό σεισμό και έχει χαρακτήρα μη υποχρεωτικό
- ◆ βασίζεται **στην ενημέρωση** για τους κινδύνους και τις πιθανές συνέπειες που έχει η παραμονή των πολιτών στον χώρο, για τον οποίο έχει ληφθεί η απόφαση της απομάκρυνσης

Οργανωμένη Απομάκρυνση Πληθυσμού

- ♦ Ποιοι επικείμενοι/επαγόμενοι κίνδυνοι απειλούν τη ζωή μας μετά από ένα σεισμό;

Σεισμός

- Εκτεταμένες πυρκαγιές σε αστικό χώρο
- Μετασεισμικές εκτεταμένες καταρρεύσεις ετοιμόρροπων κτιρίων ή στοιχείων τους
- Επαγόμενα κατολισθητικά φαινόμενα
- ...

Εμπλεκόμενοι Φορείς

Είδος Καταστροφής	Εισήγηση	Απόφαση	Υλοποίηση
ΣΕΙΣΜΟΣ	<p>Διευθύνσεις Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, Περιφερειών, Δήμων, αρμόδιες για την άρση των κινδύνων και την αποκατάσταση των ζημιών στην περιοχή ευθύνης τους</p> <p>Ο εκάστοτε Επικεφαλής ΑΞ/κός του Πυρ/κού Σώματος, σε περιπτώσεις εκτεταμένων πυρκαγιών σε αστικό χώρο, διαρροών φυσικού αερίου, κ.α.</p> <p>Οι κατά τόπους Υγειονομικές Υπηρεσίες, όταν προκύπτουν θέματα Δημόσιας Υγείας</p> <p>Οι Τεχνικές Υπηρεσίες, όταν προκύπτουν κατολισθητικά φαινόμενα</p>	<p>Δήμαρχος (ΣΤΟ)</p> <p>Περιφερειάρχης (Αντιπεριφερειάρχης - ΣΟΠΠ)</p>	<p>Δήμαρχος/ Περιφερειάρχης/ Αντιπεριφερειάρχης</p> <p>- ΕΛ.ΑΣ., Ε.Κ.Α.Β., Λ.Σ.</p>

Οργανωμένη Απομάκρυνση Πληθυσμού

- ♦ Σε περιπτώσεις γενικής, περιφερειακής ή τοπικής μεγάλης έντασης καταστροφή - η απόφαση λαμβάνεται από το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας
- ♦ Σε περιπτώσεις περιφερειακής, ή τοπικής μικρής έντασης καταστροφής – η απόφαση λαμβάνεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- ♦ ...και εκτελείται από τους αρμόδιους Δημάρχους και Περιφερειάρχες (εξουσιοδότηση αρμοδιότητας στους Αντιπεριφερειάρχες)

Ασκήσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω σεισμού

Με την διεξαγωγή ασκήσεων επιτυγχάνεται:

- ♦ η δοκιμασία και ο έλεγχος πληρότητας των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και της απαιτούμενης συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων
- ♦ η αναγνώριση κενών ή επικαλύψεων στους ρόλους και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων
- ♦ η βελτίωση του συντονισμού, των επικοινωνιών και της διαχείρισης πληροφορίας μεταξύ των εμπλεκόμενων
- ♦ ο προσδιορισμός και η εκτίμηση των απαραίτητων πόρων (ανθρώπινων και υλικών)
- ♦ η εκπαίδευση και εξοικείωση του προσωπικού με τις διαδικασίες αντιμετώπισης και διαχείρισης των συνεπειών του σεισμού

Στάδια επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση συνεπειών από σεισμό

- ◆ Αρχική αναγγελία / Ειδοποίηση Σεισμού
- ◆ Αρχική εκτίμηση κατάστασης συνεπειών – Επίσημη ανακοίνωση χαρακτηριστικών σεισμικού φαινομένου
- ◆ Κινητοποίηση δυνάμεων – Εμπλοκή Φορέων
- ◆ Επιχείρηση Έρευνας, Διάσωσης
- ◆ Έλεγχος και Καταστολή Επαγόμενων Φαινομένων
- ◆ Περίθαλψη – Διοικητική Μέριμνα Πληγέντων
- ◆ Μετασεισμικός έλεγχος κτηρίων και υποδομών
- ◆ Συνολική αποτίμηση ζημιών
- ◆ Αποκατάσταση - Αποκλιμάκωση

Κινητοποίηση δυνάμεων – Εμπλοκή Φορέων

- ♦ ο συντονισμός διάθεσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων – ανάλογα με την έκταση και ένταση της καταστροφής

Κατηγορίες Καταστροφής

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Τοπική μικρής έντασης	Της οικείας Περιφ. Ενότ.	Αντιπεριφερειάρχης *
 Τοπική μεγάλης έντασης	Και από άλλους Δήμους, Περιφέρειες, Αποκ. Διοικήσεις ή/και Κεντρικές Υπηρεσίες και Φορείς	Γεν. Γραμματέας Π.Π. Κ.Σ.Ο.Π.Π.
Περιφερειακή μικρής έντασης	Της οικείας Περιφέρειας	Περιφερειάρχης
 Περιφερειακή μεγάλης έντασης	Και από άλλες Περιφέρειες ή Αποκ. Διοικήσεις ή/και Κεντρικές Υπηρεσίες και Φορείς	Γεν. Γραμματέας Π.Π. Κ.Σ.Ο.Π.Π.
Γενική: Εκτείνεται σε περισσότερες από τρεις Περιφέρειες	Και από άλλες Αποκ. Διοικήσεις ή/και Κεντρικές Υπηρεσίες και Φορείς – ΕΥ*	Γεν. Γραμματέας Π.Π. Κ.Σ.Ο.Π.Π.

Κατηγορίες Καταστροφής

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
Τοπική μεγάλης έντασης	Και από άλλους Δήμους, Περιφέρειες, Αποκ. Διοικήσεις ή/και Κεντρικές Υπηρεσίες και Φορείς	Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης κατόπιν συνεννόησης με το Γεν. Γραμματέας Π.Π.
Περιφερειακή μεγάλης έντασης	Και από άλλες Περιφέρειες ή Αποκ. Διοικήσεις ή/και Κεντρικές Υπηρεσίες και Φορείς	Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης κατόπιν συνεννόησης με το Γεν. Γραμματέας Π.Π.

Διοικητική Μέριμνα Πληγέντων

Οι Δήμοι κινητοποιούν τις αρμόδιες υπηρεσίες τους:

- ♦ για την ακριβέστερη εκτίμηση του αριθμού των συγκεντρωμένων πολιτών στους υπαίθριους χώρους και καταγραφή των αναγκών τους
- ♦ για την ενημέρωση των πολιτών που δεν βρίσκονται σε ασφαλείς υπαίθριους χώρους και κατεύθυνσή τους προς τους πλησιέστερους χώρους καταφυγής
- ♦ για έλεγχο και εξασφάλιση λειτουργίας των βασικών δικτύων υποδομής στους χώρους καταφυγής
- ♦ για την κατά περίπτωση διάθεση πόσιμου ύδατος, η δυνατότητα παροχής πρόχειρου γεύματος καθώς και εγκατάσταση χημικών τουαλετών

Μετασεισμικός έλεγχος κτηρίων και υποδομών

- ◆ Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Υ.Α.Σ.)
 - τη συγκρότηση επιτροπών πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ελέγχων κτηρίων μετά το σεισμό,
 - τον έλεγχο (αυτοψίες) και καταγραφή των πληγέντων κτηρίων,
 - την άρση των διαπιστωμένων επικινδυνοτήτων
- ◆ Το έργο της ΥΑΣ δύναται να υποστηριχτεί από τις Αποκεντρωμένες, τις Περιφέρειες (Περιφερειακές ενότητες) και τους Δήμους με τη διάθεση προσωπικού στη συγκρότηση των επιτροπών ελέγχου κτηρίων και για την άρση των διαπιστωμένων επικινδυνοτήτων

Κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

- ◆ Συνδέεται αποκλειστικά με:
 - Το συντονισμό του δυναμικού και των μέσων των φορέων που επιχειρούν
 - Το μέγεθος της κινητοποίησης του δυναμικού και των μέσων που είναι πλέον του διατιθέμενου
- ◆ Δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ενεργοποίηση ειδικότερων νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικών με την καταβολή αποζημιώσεων και δανείων στους πληγέντες

Οριοθέτηση περιοχών για αποκατάσταση ζημιών σε κτίρια λόγω σεισμού

- ♦ Για τη λήψη απόφασης οριοθέτησης απαιτείται **υποβολή σχετικού αιτήματος** από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα ή την Περιφέρεια προς τον Υπουργό Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, αφού προηγηθούν αυτοψίες που διενεργούνται από υπαλλήλους μηχανικούς της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων ή από μηχανικούς της Περιφερειακής Ενότητας και της Περιφέρειας στην οποία ανήκουν.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Χρύσα Γκουντρομίχου
Email: cgountro@oasp.gr

Τμήμα Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης – Πρόληψη
Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
Ξάνθου 32, Ν. Ψυχικό, Τ.Κ. 154 51 - Αθήνα
τηλ. 210. 6728000,
e-mail: info@oasp.gr